

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Żmij

w sprawie z odwołania M. S.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...]

z dnia 15 lipca 2022 r. w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągającego wiek uprawniający do przejścia w stan spoczynku, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 4 listopada 2022 r.

wniosku odwołującego się o udzielenie zabezpieczenia,

udziela zabezpieczenia w ten sposób, że wstrzymuje skuteczność uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z dnia 15 lipca 2022 r. w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez osiągającego wiek przejścia w stan spoczynku sędziego Sądu Rejonowego w J. M. S..

UZASADNIENIE

W odwołaniu z 23 sierpnia 2022 r. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa (dalej: „KRS”) nr [...] z 15 lipca 2022 r. w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiągającego wiek przejścia w stan spoczynku, sędzia Sądu Rejonowego w J. M. S. zawarł wniosek o udzielenie przez Sąd Najwyższy poprzez wstrzymanie uchwały zgodnie z art. 730¹ § 1 w zw. z art. 734 w zw. art. 398²¹ k.p.c. oraz art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (dalej: „u.k.r.s.”). Odwołujący się zarzucił wyżej wskazanej uchwale naruszenie prawa materialnego i formalnego przez naruszenie

art. 398 § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w związku z art. 44 ust. 3 u.k.r.s., art. 2 i 180 ust. 1 i 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

KRS nie złożyła odpowiedzi na odwołanie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W przedmiotowej sprawie Sąd Najwyższy jest sądem kontrolującym uchwały KRS pod względem ich zgodności z prawem, o czym stanowi art. 44 ust. 1 u.k.r.s., wskazując, że uczestnik postępowania przed KRS może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Artykuł 734 k.p.c. stanowi, że do udzielenia zabezpieczenia właściwy jest sąd, do którego właściwości należy rozpoznanie sprawy w pierwszej instancji. W ramach przedmiotowego postępowania brak jest innego sądu, który mógłby rozpoznać wniosek odwołującej się o udzielenie zabezpieczenia, gdyż Sąd Najwyższy jest jedyną instancją w toku kontroli legalności zaskarżonej uchwały w trybie art. 44 ust. 1 u.k.r.s. Z tego względu, Sąd Najwyższy, w oparciu o art. 734 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. oraz art. 44 ust. 3 u.k.s., przyjął że jest właściwy do rozpoznania wniosku.

Zgodnie z art. 44 ust. 3 u.k.r.s, do postępowania przed Sądem Najwyższym i Naczelnym Sądem Administracyjnym stosuje się przepisy k.p.c. o skardze kasacyjnej. Przepisu art. 87¹ k.p.c., przewidującego przymus adwokacko-radcowski, nie stosuje się. Z kolei przepis art. 398²¹ k.p.c. odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów o apelacji, a art. 391 § 1 k.p.c. odsyła do odpowiedniego stosowania przepisów o postępowaniu przed sądem pierwszej instancji. Uwzględnić należy tu także art. 13 § 2 k.p.c., który wskazuje, że przepisy o procesie stosuje się w innych rodzajach postępowań unormowanych w niniejszym kodeksie, chyba że przepisy stanowią inaczej. Takim odrębnym postępowaniem jest postępowanie zabezpieczające uregulowane w części drugiej k.p.c.

Artykuł 44 ust. 1 u.k.r.s. wskazuje, że uczestnik postępowania przed KRS może odwołać się do Sądu Najwyższego z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem, o ile przepisy odrębne nie stanowią inaczej. Zdanie drugie przywołanego

przepisu stanowi, że odwołanie nie przysługuje w sprawach określonych w art. 3 ust. 2 pkt 2 u.k.r.s., czyli rozpatrzenia wniosku o przeniesienie sędziego w stan spoczynku. Wynika stąd, że ustawodawca nie przewidział wyłączenia odwołania się od uchwały KRS w przedmiocie oświadczenia o woli dalszego zajmowania stanowiska przez sędziego osiąającego wiek przejścia w stan spoczynku.

Sąd Najwyższy, uznając swoją właściwość oraz dopuszczalność odwołania w trybie art. 44 ust. 1 ustawy o KRS, rozważył, czy w świetle art. 730¹ § 1 k.p.c. odwołujący się uprawdopodobnił roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 2 k.p.c.).

Brak zabezpieczenia w przedmiotowej sprawie, toczącej się przed Sądem Najwyższym, spowodowałby, że przed rozpoznaniem sprawy ziściłby się skutek, którego dotyczyło postępowanie przed KRS, czyli 2 lutego 2023 r. doszłoby do przejścia odwołującego się w stan spoczynku, a w związku z tym osiągnięcie celu postępowania w sprawie zainicjowanej odwołaniem mogłoby okazać się utrudnione. Skoro celem postępowania w sprawie jest kontrola zgodności z prawem uchwały KRS, to przyjąć trzeba, że skuteczność wywołującej daleko idące konsekwencje uchwały powinna być wstrzymana, a tym samym – na podstawie art. 69 § 1b zd. 3 p.u.s.p. – odwołujący się powinien pozostać na dotychczasowym stanowisku.

Owe daleko idące skutki dotyczą organizacji pracy sądu, w którym odwołujący się orzeka, jak chociażby konieczność przydziału spraw jemu przydzielonych pomiędzy innych sędziów referentów, odwołanie wyznaczonych terminów posiedzeń, itp. Następstwa nieuwzględnienia wniosku o zabezpieczenie postępowania wystąpią również w sferze służbowej odwołującego się, gdyż otrzyma on odprawę (art. 100 § 4 p.u.s.p.), ekwiwalent za niewykorzystany urlop i zacznie jej być wypłacane uposażenie należne sędziemu w stanie spoczynku (art. 100 § 2 p.u.s.p.) w wysokości niższej niż przysługujące sędziemu w służbie czynnej. Zatem w interesie wymiaru sprawiedliwości, jak i w interesie odwołującego się jest pozostawienie jego w stanie czynnym do czasu

rozstrzygnięcia przez Sąd Najwyższy, czy w związku z zaskarżoną uchwałą KRS nie doszło do naruszenia prawa.

Przejście odwołującego się w stan spoczynku przed rozpoznaniem sprawy przez Sąd Najwyższy czyniłoby istotną zmianę w jego statusie, kształtowało stan niepożądany przed dokonaniem kontroli sądowej, co byłoby trudne do odwrócenia i nie byłoby w interesie wymiaru sprawiedliwości. Dlatego – wobec braku w u.k.r.s. przepisu, który wstrzymywałby skuteczność uchwały do czasu rozpoznania odwołania – Sąd Najwyższy uznał wniosek o udzielenie zabezpieczenia za zasadny.

W związku z powyższym, na podstawie art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 41 ust. 3 ustawy o KRS, Sąd Najwyższy udziela zabezpieczenia w ten sposób, że wstrzymuje skuteczność uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z 15 lipca 2022 r. w przedmiocie dalszego zajmowania stanowiska przez osiągającego wiek przejścia w stan spoczynku sędziego Sądu Rejonowego w J. M. S.

[as]